

Digital Transformation of Agribusiness Enterprises' Financial Statement Audit

Volodymyr Lytvynenko¹, Yurii Burdym²

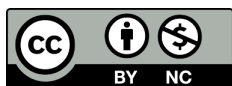
Abstract. The development of information technologies for accounting and financial reporting necessitates the digital transformation of financial reporting audits. The article aims to study the possibilities of using information technologies to conduct financial statement audits and outline the directions for further digital transformation of auditing agribusiness enterprises. The study results show that audit companies use a wide range of software solutions to conduct financial statement audits: from specialized programs to cloud products that provide communication with the customer. The possibility of implementing software solutions depends on whether the audit company has enough resources to master them. The reasons that hinder digital transformation in the audit field are the high cost of software, the complexity of unifying information obtained from accounting information systems, the need to bring the audit methodology into line with the requirements of the software product, the need for staff training and regular product updates, and software support. Introduction of reporting using the SAF-T file by European countries opens broad prospects for the digital transformation of auditing. SAF-T is an electronic reporting standard in XML format for exchanging accounting data. Its main goal is to simplify the submission of accounting data at the request of a state body or auditor. The Concept for Implementing Electronic Audit of Taxpayers in Ukraine provides for the voluntary submission of data in the SAF-T UA format from 2023. The study found that information from the SAF-T UA file is a reliable source of audit evidence to confirm financial reporting data and tax returns. Auditors can use such files during an audit, in particular, to plan their actions, identify risks, and perform audit procedures. The development of software for auditing financial statements should consider the possibility of the auditor using the SAF-T UA file, which contains all the necessary structured information.

Keywords: audit, software, standard audit file, business continuity, audit procedures, accounting data, financial reporting, digitalization, information technology, SAF-T.

Received: 9 August 2025 | **Revised:** 2 September 2025 | **Accepted:** 7 September 2025 | **Published:** 30 October 2025

Suggested Citation

Lytvynenko, V., & Burdym, Yu. (2025). Digital Transformation of Agribusiness Enterprises' Financial Statement Audit. *Oblik i finansi*, 3(109), 41-50. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-41-50](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-41-50)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2025 The Author(s).

¹ **Volodymyr Lytvynenko**, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
ORCID 0000-0002-6495-0537

² **Yurii Burdym**, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
ORCID 0009-0004-1505-2599
E-mail: yuriybur2012@ukr.net (*Corresponding author*)

Цифрова трансформація аудиту фінансової звітності підприємств агробізнесу

Володимир Литвиненко¹, Юрій Бурдим¹

¹ Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Анотація. Розвиток інформаційних технологій ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності обумовлює необхідність цифрової трансформації аудиту фінансової звітності. Метою статті є вивчення можливостей застосування інформаційних технологій при проведенні аудиту фінансової звітності та окреслення напрямків подальшої цифрової трансформації аудиту підприємств агробізнесу. Результати дослідження свідчать, що аудиторські компанії застосовують широкий спектр програмних рішень для проведення аудиту фінансової звітності: від спеціалізованих програм до хмарних продуктів, за допомогою яких забезпечується комунікація із замовником. Можливості впровадження програмних рішень залежать від того, чи має аудиторська компанія достатньо ресурсів, щоб їх освоїти. Причинами, які стримують цифрову трансформацію у сфері аудиту, є висока вартість програмного забезпечення, складність уніфікації інформації, яка одержана з бухгалтерських інформаційних систем, необхідність приведення методології аудиту до вимог програмного продукту, потреба в навчанні персоналу та регулярному оновленні продукту, супровід програмного забезпечення. Широкі перспективи цифрової трансформації аудиту відкриває впровадження європейськими країнами подання звітності за допомогою файлу SAF-T. SAF-T є стандартом електронної звітності у форматі XML для обміну бухгалтерськими даними. Його основна мета – спростити подання бухгалтерських даних на запит державного органу чи аудитора. В рамках Концепції впровадження електронного аудиту платника податків в Україні з 2023 року передбачено добровільне подання даних у форматі SAF-T UA. Виявлено, що інформація із файлу SAF-T UA є надійним джерелом аудиторських доказів для підтвердження даних фінансової звітності та податкових декларацій. Аудитори можуть використати такі файли під час проведення аудиту, зокрема, для планування своїх дій, виявлення ризиків, виконання процедур аудиту. Розробка програмного забезпечення для аудиту фінансової звітності повинна враховувати можливість використання аудитором файлу SAF-T UA, який містить всю необхідну структуровану інформацію.

Ключові слова: аудит, програмне забезпечення, стандартний аудиторський файл, безперервність діяльності, аудиторські процедури, облікові дані, фінансова звітність, цифровізація, інформаційні технології, SAF-T.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток сучасних інформаційних технологій зумовив зміни у всіх сферах діяльності. Ще більшого поширення інформаційні технології набули в період воєнного стану, коли необхідно налагодити віддалену роботу працівників в умовах загроз, забезпечити своєчасну подачу звітності та проходження аудиторських перевірок. Облікові процеси на підприємствах агробізнесу повинні організуватися таким чином, щоб керівництво мало змогу оперативного та ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі. Така організація можлива лише за умови впровадження аграрними підприємствами програмних продуктів для ведення обліку та подання звітності. Поряд з цим, застосування програмних продуктів для ведення обліку обумовило необхідність цифрової трансформації аудиту фінансової звітності. Використання цифрових рішень в аудиті дозволяє уніфікувати аудиторські процедури, зменшити затрати праці, підвищити якість аудиту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Застосування інформаційних технологій в обліку та аудиті фінансової звітності досліджували С.В. Івахненков [3], Л.В. Гуцаленко [2], В.Ю. Фабіянська [15], В.П. Пархоменко [10], В.В. Сопко та Н.Н. Бенько [1], С.Р. Романів [13] та інші.

Дослідники наголошують на необхідності застосування сучасних комп'ютерних технологій на всіх етапах аудиту. Зокрема, як зазначає Н.С. Ковалевська, впровадження системи комп'ютерного аудиту суб'єктів підприємницької діяльності сприятиме інтелектуалізації аудиту та науковому обґрунтуванню його висновків [4, с. 167]. На думку О.А. Петрик, способом вирішення проблеми своєчасності, достовірності та якості інформації є масштабування і розширення використання цифрових технологій у найбільш складних та рутинних процедурах аудиту [11, с. 230]. Значна кількість підприємств застосовують автоматизований облік та складають звітність в електронному форматі для раціонального використання ресурсів, відтак доцільно і аудит проводити із застосуванням комп'ютерних технологій [15, с. 130]. О.П. Пархоменко вважає, що комп'ютеризація аудиту повинна бути орієнтована не лише на потреби великих підприємств, а також поширюватися на малий та середній бізнес, що дозволить розширити коло користувачів аудиторськими послугами [10, с. 243].

У період воєнного стану особливого значення набуває оцінка безперервності діяльності підприємств. На думку Л. Гуцаленко та В. Альошина, діджиталізація аудиту з використанням інструментів аналітики великих обсягів даних, штучного інтелекту та технології блокчейн може бути ефективно використана для автоматизації процесу аудиту безперервності діяльності підприємств [2, с. 96].

Хоча цифрова трансформація аудиту фінансової звітності перебуває у фокусі досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців, широке коло проблем пов'язаних з цим процесом обумовлює необхідність подальших пошуків.

Мета статті – вивчити стан застосування інформаційних технологій при проведенні аудиту фінансової звітності та обґрунтувати напрямки подальшої цифрової трансформації аудиту підприємств агробізнесу.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові та спеціальні методи, а саме: аналіз і синтез – при розгляді використання спеціалізованого програмного забезпечення; узагальнення та порівняння – при дослідженні застосування стандартного аудиторського файлу в Україні та європейських країнах; абстрактно-логічний метод використано для формування висновків.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні для ведення бухгалтерського обліку підприємства агробізнесу застосовують різні види програмного забезпечення, яке дозволяє реєструвати господарські операції, накопичувати, систематизувати, групувати дані та вивантажувати їх залежно від потреб кінцевого користувача.

Аудитор у процесі проведення перевірки повинен дослідити та перевірити відображені у бухгалтерському обліку дані на їх достовірність, повноту та висловити незалежну аудиторську думку щодо показників фінансової звітності. Масиви даних, які підлягають дослідженню аудитором, є досить

значними, а тому їх аналіз без застосування інформаційних технологій є складним, ресурсозатратним, а іноді взагалі не можливим або недоцільним.

Застосування цифрових технологій забезпечує підвищення ефективності та швидкості оцінки фактів господарської діяльності, їх реєстрацію та узагальнення, групування даних за визначеними критеріями, зменшує ймовірність помилок, підвищує співставність та узгодженість інформації, спрощує аналіз даних та дозволяє впроваджувати автоматизацію онлайн-аудитів [6, с. 17]. Діджиталізація аудиторських процедур та впровадження сучасного програмного забезпечення дозволять посилити роль аудиту, як інструменту забезпечення агропродовольчої безпеки [7].

Важливі зміни у підходах до системи управління якістю відбулися із набуттям чинності Міжнародних стандартів управління якістю (МСУЯ). МСУЯ 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг» однією зі складових системи управління якістю визначає технологічні ресурси фірми. Тому перед аудиторськими компаніями постало завдання сформувати ІТ-середовище, яке повинно включати в себе цифрову інфраструктуру, програмне забезпечення та ІТ-процеси.

Програми, які використовуються при проведенні аудиту, повинні відповідати наступним характеристикам:

- дозволяти аналізувати вхідні дані на повноту та відповідність;
- мати захист від несанкціонованого втручання;
- вихідна інформація повинна забезпечувати досягнення цілей аудиту.

Програмні рішення, які допомагають проводити аудит фінансової звітності, поділяють за цілями використання (рис 1).

Рис. 1. Програмні рішення, які використовуються для проведення аудиту фінансової звітності

Джерело: побудовано авторами на основі [8].

Сьогодні ще не всі аудиторські фірми застосовують для документування спеціальне програмне забезпечення. Аудиторські компанії по різному підходять до цифровізації процесу аудиту [8, с. 27]:

– великі аудиторські компанії розробляють власне програмне забезпечення або використовують мережевий програмний продукт;

– середні аудиторські компанії використовують більш стандартизовані під широке коло користувачів програмні продукти, як наприклад, CaseWare;

– середні та малі аудиторські компанії використовують вітчизняні розробки такі як Аксіома-Аудит, КІТ Audit, та ін.

До програмних рішень, які дозволяють аналізувати великі об'єми даних та проводити аудиторські процедури, можна віднести – ACL, TeamMate та CaseWare IDEA. Хмарні рішення, за допомогою яких забезпечують комунікацію із замовниками послуг – One Drive, Google Drive та Dropbox.

Наразі при проведенні аудиту компанії великої четвірки починають активно використовувати штучний інтелект. Зокрема компанія KPMG інтегрує штучний інтелект в глобальну платформу KPMG Siga, а компанія PwC розробила програму штучного інтелекту CL.ai для виявлення незвичайних та нетипових операцій.

Причинами, які стримують цифрову трансформацію у сфері аудиту, є висока вартість програмного забезпечення, складність уніфікації інформації, яка одержана з бухгалтерських інформаційних систем, необхідність приведення методології аудиту до вимог програмного продукту, потреба в навчанні персоналу, проведення своєчасного оновлення та супроводу програмного забезпечення. Зокрема, як зазначає Л.О. Ходаківська, викристання широкого спектру програмних продуктів підприємством для автоматизації управлінських та інформаційних процесів ускладнює створення спеціалізованого програмного продукту для проведення аудиту [14, с. 139]. У цьому випадку, якщо б всі облікові процеси відбувалися в автоматизованому середовищі, виникає потреба мати програмне забезпечення, за допомогою якого була б

можливість перевірити дані такої облікової системи [2, с. 133]. Інтеграція автоматизованих систем бухгалтерського обліку значно підвищує точність фінансових даних та ефективність аналізу, що призводить до підвищення якості фінансової звітності [16, с. 379].

У рамках цифрової трансформації аудиту, особливо з урахуванням ризиків воєнного стану, актуальним є проведення аудиту із застосуванням цифрових рішень, що дозволяє отримувати від підприємства інформацію в єдиному електронному форматі та аналізувати за стандартизованими підходами.

На даний час в Україні у рамках Національної стратегії доходів до 2030 року здійснюється впровадження електронного аудиту, який покликаний сприяти удосконаленню процесу організації перевірок та трансформації контрольної функції через впровадження стандартного аудиторського файлу (SAF-T) [9]. Стандартний аудиторський файл розроблений Організацією економічного співробітництва та розвитку і є форматом подання інформації. Такий файл має містити достовірні дані обліку про наявність, стан активів, зобов'язань, власного капіталу та зміни у фінансовому стані підприємства за певний період.

SAF-T є стандартом електронної звітності у форматі XML для обміну бухгалтерськими даними. Його основна мета – спростити подання бухгалтерських даних на запит державного органу чи аудитора.

12 країн Європи уже запровадили подання звітності за допомогою файлу SAF-T до контролюючих органів. Стандартний аудиторський файл використовується контролюючими органами європейських країн при адмініструванні, відшкодуванні податку на додану вартість, а також щодо корпоративного податку. При цьому, використання SAF-T відрізняється в різних країнах: від звітування щодо сплати ПДВ до повного подання платіжних операцій, даних обліку та загального контролю сплати податків. У таблиці 1 представлено перелік європейських країн, що використовують SAF-T для контролю податків.

Таблиця 1. Географія впровадження файлу SAF-T для подання звітності до контролюючих органів

Країна	Контроль нарахування сплати податків		
	Корпоративний податок/податок на прибуток	ПДВ	Інші
Литва	+	+	
Норвегія		+	
Франція		+	
Португалія	+	+	+
Румунія	+	+	+
Польща	+	+	
Іспанія		+	
Люксембург		+	
Австрія		+	
Україна	+	+	+

Джерело: складено авторами на основі [17].

У кожній країні Європейського Союзу встановлений диверсифікований підхід до подання інформації. Здебільшого передбачається обов'язкова подача SAF-T платниками ПДВ, а також компаніями, які мають певний обсяг доходу (табл. 2).

Таблиця 2. Терміни та особливості впровадження файлу SAF-T у країнах Європейського Союзу

Країна	Терміни впровадження	Обмеження
1	3	4
Австрія	Звітування запроваджено з 31 січня 2009 року. Подається на вимогу контролюючого органу	Подання не залежно від типу та розміру
Іспанія	Інформаційна система діє з 1 липня 2017 року. Інформація, яка подається включає: – виставлені рахунки – протягом 4 календарних днів з дати виставлення; – отримані рахунки – 4 календарні дні з дня відображення в обліку (до 16 числа наступного місяця); – дані про транзакції між країнами ЄС – 4 календарні дні з відправлення чи отримання товару; – дані про інвестиції	Подають великі компанії з річним прибутком, понад 6 000 000 Євро; ПДВ групи; компанії, які беруть участь у відшкодуванні ПДВ; інші компанії, які добровільно використовують вказану систему
Литва	3 1 січня 2018 року – для компаній чистий дохід яких за 2016 рік перевищує 700 000 Євро 3 1 січня 2019 року – для компаній чистий дохід яких за 2017 рік перевищує 300 000 Євро 3 1 січня 2020 року – для компаній чистий дохід яких за попередній рік перевищує 300 000 Євро	Лише компаніями-резидентами
Люксембург	Подається на вимогу контролюючого органу, починаючи з 1 січня 2011 року	Подають юридичні особи з обмеженою відповідальністю; власники бізнесу, генеральні корпоративні та обмежені корпоративні партнерства, якщо їх дохід перевищує 100 000 Євро; філії створені нерезидентами. Не подається підприємствами на спрощеній системі; платниками з річним оборотом менше 112 000 Євро; платниками, в яких було менше 500 транзакцій.
Норвегія	До 1 січня 2020 року файл SAF-T мав необов'язковий статус 3 1 січня 2020 року – обов'язкова подача файлу SAF-T за запитом податкового органу	Не подають компанії, які мають річний оборот менше 5 000 000 Євро та 600 бухгалтерських операцій
Польща	3 1 січня 2016 року всі великі підприємства подають файл SAF-T. 3 1 січня 2017 року середні та малі підприємства подають файл SAF-T для цілей сплати ПДВ, з 1 січня 2018 року – всі файли SAF-T. 3 1 січня 2018 року – мікропідприємства подають всі файли SAF-T. Щомісяця подається лише файл SAF-T щодо ПДВ, інші файли подаються лише на запит контролюючого органу	Крім резидентів країни, файл SAF-T повинні подавати особи-нерезиденти, які мають податковий номер платника ПДВ
Португалія	Платіжний SAF-T надсилається податковим органам до 5 числа місяця наступного за звітним; Бухгалтерський SAF-T – обов'язкове подання за запитом контролюючого органу. 3 січня 2025 року – щорічне подання	Резиденти та нерезиденти, що займаються комерційною, промисловою чи сільськогосподарською діяльністю, які сплачують корпоративний податок. Для компаній, які мали оборот понад 50 000 Євро застосовується спеціальне програмне забезпечення, що генерує платіжний SAF-T

1	2	3
Румунія	Терміни подання SAF-T залежать від категорії платника податку. Для великих платників (статус на 31.12.2021 року) – з 01.01.2022 року, крім великих платників, що не належали до цієї категорії на 31.12.2021, в яких термін подання – з 01.07.2022 року; Для фінансових компаній, банків, страхових компаній – з 1 січня 2023 року. Для середніх – з 1 січня 2023 року; Для малих – з 1 січня 2025 року. Пільговий період для першого подання: – 6 місяців для першої звітності; – 5 місяців для другої звітності; – 4 місяці для третьої звітності; – 3 місяці для четвертої звітності; – 2 місяці для п'ятої звітності	Не подають інформацію фізичні особи, сімейні підприємства та юридичні фірми, нотаріальні контори та державні установи. Постійні представництва та особи, які мають податковий номер платника ПДВ, подають SAF-T
Франція	Інформаційна система запроваджена з 1 січня 2014 року. Файл готується та подається протягом 15 днів після початку податкової перевірки.	Подають інформацію резиденти, нерезиденти зареєстровані платниками ПДВ, та філії нерезидентів

Джерело: складено авторами на основі [17].

В Україні також розпочалося впровадження стандартизованого аудиторського файлу для подання даних до державної податкової служби. Відповідно до Порядку надання документів великого платника податків в електронній формі при проведенні документальної перевірки передбачено надання електронних документів про активи, власний капітал та зобов'язання, доходи та витрати у форматі XML у вигляді стандартного аудиторського файлу (SAF-T UA) [12].

На виконання Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом Міністерством фінансів України було розроблено Концепцію впровадження електронного аудиту платника податків [5]. Концепція передбачає з 2023 року добровільне подання даних у форматі SAF-T UA великими платниками податків (дохід яких від всіх видів діяльності за чотири квартали перевищує 50 мільйонів євро за середньозваженим курсом НБУ або сума сплачених податків, зборів, платежів перевищує 1,5 млн Євро), з 2025 року – обов'язкове подання великими платниками податків, а з 2027 року – платниками ПДВ.

SAF-T UA є електронним стандартом звітності та обміну даними бухгалтерського обліку, який адаптовано під українське законодавство. Основною метою впровадження файлу SAF-T UA є спрощення подання підприємствами інформації на запит контролюючого органу.

Запровадження обов'язкового подання SAF-T UA вимагає від підприємств доопрацювання програмного забезпечення, щоб мати змогу вивантажувати дані у єдиному стандартизованому форматі. Загальна структура аудиторського файлу наведена на рис. 2.

Заголовок файлу SAF-T містить реєстраційну інформацію про підприємство, місцезнаходження, уповноважених осіб, дані про звітний період, за який сформовано файл.

У довідниках міститься інформація про облікову політику, довідники операцій, сальдові відомості, таксономію, клієнтів, постачальників, таблиці податків, одиниці виміру аналітичних рахунків, типи руху, номенклатуру запасів, необоротних активів та податкових різниць.

У розділі «Бухгалтерські операції» розкривається кожна господарська операція із зазначенням її типу, суми, інформації щодо унікального ідентифікаційного номеру контрагента юридичної (фізичної) особи.

У розділі «Документальне забезпечення записів бухгалтерського обліку» міститься інформація за згрупованими даними – відомості про продаж, закупівлю, платежі, операції з необоротними активами, дані про запаси, бухгалтерські довідки. Ці відомості мають наступні особливості:

– Відомості про продажі повинні містити весь обсяг реалізованих товарів робіт, послуг в розрізі господарських операцій. Такі відомості включають: код операції, вид документа та його код, дата, тип операції, код контрагента, розрахунковий рахунок, номер договору, кількість, одиниці виміру, ціна, загальна вартість, ПДВ, акцизний збір, кореспондуючі рахунки.

– У відомостях про придбання/закупівлю повинна міститися повна інформація щодо обсягів придбання товарів, робіт, послуг, кількості та вартості у розрізі господарських операцій.

Рис 2. Структура аудиторського файлу SAF-T UA

Джерело: побудовано авторами на основі [9].

– Відомості про платежі, які не пов'язані з продажем/придбанням товарів, робіт та послуг, містять дані про суми отриманих і перерахованих грошових коштів за операціями, що не пов'язані з реалізацією. Розкривається код операції, код документа, дата, назва документа, код контрагента, код та назва рахунку, спосіб оплати, дата платежу, вид платежу, код бюджетного платежу, кореспондуючі рахунки.

– Операції із запасами – інформація зазначається на підставі даних первинних документів за кожною операцією щодо матеріальних цінностей із вказівкою методу оцінки, рахунків обліку, кількості та ціни.

– Операції з необоротними активами – наводиться інформація щодо господарських операцій з необоротними активами із зазначенням інвентарного номера, опису активу, дати операції, номера документа, суми, податку на додану вартість, кореспондуючих рахунків.

– Інформація про бухгалтерські довідки та інші первинні документи містить дані, що зазначені у бухгалтерських довідках підприємства та стосуються господарських операцій відповідно до законодавства.

У розділі «Податкові різниці» вказуються дані щодо податкових різниць, які виникають відповідно до норм податкового законодавства із зазначенням суті операції, суми та відповідного МСФЗ чи НП(С)БО.

Структурована інформація, яка подається та розкривається у файлі SAF-T, – це детальні, підготовлені за визначеною формою дані бухгалтерського обліку підприємства щодо всіх його господарських операцій.

На нашу думку, стандартний аудиторський файл SAF-T UA може бути використаний не лише при підготовці та передачі даних до податкового органу, ця інформація є важливою при проведенні аудиту фінансової звітності підприємств агробізнесу. Файл SAF-T UA має всю необхідну інформацію для проведення аудиту: від облікової політики та довідників до оборотно-сальдових відомостей та детальної аналітичної інформації щодо кожного бухгалтерського проведення.

Інформація із файлу SAF-T UA є надійним джерелом аудиторських доказів для підтвердження даних фінансової звітності, декларацій з податку на прибуток, податку на додану вартість та інших податків. Аудитори можуть використати такі файли під час проведення аудиту, зокрема, планування, виявлення ризиків, виконання процедур аудиту.

Неможливість уніфікувати та стандартизувати отримання даних від підприємств у єдиному для всіх форматі довгий час обмежувала розробку спеціалізованого програмного продукту для проведення аудиту фінансової звітності. Тепер же облікова інформація, яка вивантажується з будь-якої облікової бази підприємства, буде відповідати вимогам формату SAF-T UA, а отже буде стандартизованою. Таким чином, аудиторський файл SAF-T UA може бути використаний вітчизняними розробниками, як основа для створення спеціального програмного рішення для переходу на повноцінний електронний аудит.

На нашу думку, алгоритм роботи спеціалізованого програмного забезпечення для проведення аудиту фінансової звітності може бути наступним:

1) отримання файлів у форматі xml (SAF-T UA) та завантаження до спеціалізованого програмного забезпечення;

2) верифікація отриманих даних;

3) розгортання файлу у форматі, який може бути використаний для роботи аудитора;

4) використання методики проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту;

5) автоматичне співставлення даних первинного обліку із зведеними даними та сформованою звітністю, виявлення розбіжностей;

6) визначення ризиків діяльності за допомогою стандартизованих алгоритмів програмного продукту;

7) визначення суттєвості для виконання аудиторських процедур, враховуючи особливості діяльності підприємств агробізнесу;

8) планування перевірки на основі визначених ризиків діяльності та суттєвості, розробка стратегії аудиту;

9) аналіз облікової політики на відповідність концептуальній основі;

10) формування вибірок враховуючи суттєвість, ризики та обсяг облікової інформації; отримання аудиторських доказів та завантаження в програмний продукт;

11) формування файлу викривлень залежно від визначеної суттєвості;

12) формування кінцевого аудиторського файлу з повним переліком робочих документів аудитора, контроль якості та архівування.

Висновки. Результати дослідження свідчать, що застосування інформаційних технологій при проведенні аудиту фінансової звітності підприємств агробізнесу дозволяє оптимізувати бізнес-процеси планування аудиту, скоротити час на проведення аудиторських процедур і отримання доказів,

забезпечити здійснення глибокого аналізу фінансових даних та в цілому підвищити якість аудиторської перевірки.

Цифрова трансформація аудиту потребує розробки та впровадження ефективних програмних рішень, які дозволять аудитору отримувати від підприємства облікові дані та інтегрувати їх у систему аудиту з метою обробки та аналізу за стандартизованими підходами. У свою чергу розробка такого програмного забезпечення для проведення аудиту фінансової звітності в значній мірі обмежена через складність уніфікації та стандартизації облікових даних, які отримуються від підприємств із використанням різних технологій автоматизації бухгалтерського обліку.

Вирішення цієї проблеми видається можливим завдяки впровадженню в Україні електронного стандарту звітності та обміну даними бухгалтерського обліку – SAF-T UA, що дозволяє вивантажувати в єдиному форматі XML дані підприємства про активи, власний капітал, зобов'язання, доходи та витрати за звітний період. Таким чином, облікова інформація, яка вивантажується з облікової системи підприємства, відповідатиме вимогам формату SAF-T UA та буде стандартизованою, що дозволяє використовувати її при проведенні «електронного» аудиту.

Доцільно використовувати формат даних файлу SAF-T UA як основу для створення спеціалізованого програмного рішення для проведення аудиту фінансової звітності підприємств агробізнесу. Вдосконалення методичних засад аудиту фінансової звітності з використанням інформаційних систем сумісних з форматом даних файлу SAF-T є актуальним об'єктом для подальших досліджень.

4 Список використаних джерел

1. Бенько М. М., Сопко В. В. Інформаційні технології як фактор інтеграції внутрішнього і зовнішнього аудиту. *Економічний форум*. 2015. № 1. С. 254–262.
2. Гуцаленко Л., Альошин В. Напрями діджиталізації аудиту безперервності діяльності підприємств – передумова підвищення його ефективності. *Вісник Економіки*. 2024. № 2. С. 92–105. <https://doi.org/10.35774/visnyk2024.02.092>
3. Івахненко С. В. Автоматизація аудиту в Україні та світі: підходи і програмне забезпечення. *Аудитор України*. 2007. № 3. С. 19–24.
4. Ковалевська Н. С., Нестеренко І. В., Соколова Є. Б., Карбівнича Т. В. Цифровий компонент сучасного аудиту діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 161–168. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-161-168>
5. Концепція впровадження електронного аудиту (е-аудиту) для платників податків. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_prezentuie_kontseptsiuu_e-auditu_dlia_platnikiv_podatkiv-2570 (дата звернення: 24.07.2025).
6. Кравченко І. Й. Перспективи впровадження інструментів цифрової економіки в систему статистичного аналізу, бухгалтерського обліку та аудиту. *Облік і фінанси*. 2022. № 3(97). С. 12–20. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3\(97\)-12-20](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3(97)-12-20)
7. Литвиненко В. С., Колеснікова О. М. Аудит діяльності підприємств агробізнесу як інструмент підтримки продовольчої безпеки в умовах системних ризиків аграрного сектору. *Ефективна економіка*. 2025. № 7. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.53>
8. Лоханова Н. О. Напрями удосконалення автоматизації аудиту в сучасних умовах здійснення аудиторської діяльності. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 1-2(314-315). С. 26–33. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-1-2-314-315-26-33>

9. Національна стратегія доходів до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 р. № 1218-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-strategii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223> (дата звернення: 24.07.2025).
10. Пархоменко О. П., Пархоменко В. П. Аналіз інформаційного забезпечення аудиту в сучасних умовах. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2016. № 16. С. 240–244.
11. Петрик О. Аудит в умовах сталого розвитку: монографія. Київ: КНЕУ, 2021. 231 с.
12. Порядок надання документів великого платника податків в електронній формі при проведенні документальної перевірки: наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2011 р. № 1393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-12#Text> (дата звернення: 23.07.2025).
13. Романів С. Р., Михайлишин Н. П. Теоретичні засади функціонування комп'ютерного аудиту в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 979–985.
14. Ходаківська Л. О., Ходаківська К. С. Комп'ютерні технології аудиту в умовах розвитку сучасних інформаційних систем. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Спецвипуск*. Полтава: ПДАА. 2012. С. 136–141.
15. Фабіянська В. Ю., Бельдій А. М. Комп'ютерний аудит в Україні в контексті вимог європейського законодавства. *Облік і фінанси*. 2019. № 3(85). С. 129–137. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3\(85\)-129-137](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3(85)-129-137)
16. Akimova T., Pryumak S., Kostyakova A., Usatenko O., Lytvynenko V. The Impact of Innovations in Enterprise Accounting and Control Systems on Optimizing the Analysis of Financial Reporting in the Transition to IFRS. *Economic Affairs*. 2024. Vol. 69, Iss. 1 Spec. pp. 371–379. <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1.2024.39>
17. Analysis of good practices for implementing the Standard Audit File for Tax. European Commission. URL: https://reform-support.ec.europa.eu/document/download/b98a358e-809c-4bd5-b6b8-f35960e9a994_en?filename=22BG10_SAF-T_Best%20Practices%20Analysis_EN.pdf&prefLang=ga (дата звернення: 22.07.2025).

4 References

1. Benko, M. M., & Sopko, V. V. (2015). Information technology as a factor of integration of internal and external audit. *Ekonomichnyi forum*, 1, 254–262. [in Ukrainian]
2. Hutsalenko, L., & Alosyn, V. (2024). Directions of digitalization of going concern audit – a prerequisite for its efficiency increase. *Visnyk Ekonomiky*, 2, 92–105. <https://doi.org/10.35774/visnyk2024.02.092> [in Ukrainian]
3. Ivakhnenkov, S. V. (2007). Audit automation in Ukraine and the world: approaches and software. *Audytor Ukrainy*, 3, 19–24. [in Ukrainian]
4. Kovalevska, N. S., Nesterenko, I. V., Sokolova, Ye. B., & Karbivnycha, T. V. (2021). The Digital Component of Modern Audit of Activities of Business Entities. *Biznes Inform*, 4, 161–168. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-161-168> [in Ukrainian]
5. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2020). Concept of E-audit for Taxpayers. Retrieved from: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_prezentuie_kontseptsiu_e-audituv_dlia_platnikiv_podatkov-2570 [in Ukrainian]
6. Kravchenko, I. I. (2022). Implementation of Digital Economy Tools in Statistical Analysis, Accounting and Audit. *Oblik i finansi*, 3(97), 12–20. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3\(97\)-12-20](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3(97)-12-20) [in Ukrainian]
7. Lytvynenko, V. S., & Kolesnikova, O. M. (2025). Audit of agribusiness enterprises activities as a tool to support food security amid systemic risks in the agricultural sector. *Efektivna ekonomika*, 7. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.53> [in Ukrainian]
8. Lokhanova, N. O. (2024). Ways to improve audit automation in the current conditions of audit activities. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, 1-2(314-315), 26–33. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-1-2-314-315-26-33> [in Ukrainian]
9. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2023). National Revenue Strategy until 2030. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-strategii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223> [in Ukrainian]
10. Parkhomenko, O. P., & Parkhomenko, V. P. (2016). Analysis of audit information support in modern conditions. *Visnyk Volynskoho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu*, 16, 240–244. [in Ukrainian]
11. Petryk, O. (2021). Audit in the context of sustainable development. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian]
12. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2011). Procedure for providing documents of a large taxpayer in electronic form. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-12#Text> [in Ukrainian]
13. Romaniv, S. R., & Mykhailyshyn, N. P. (2016). Theoretical principles of functioning of computer audit in Ukraine. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 10, 979–985. [in Ukrainian]
14. Khodakivska, L. O., & Khodakivska, K. S. (2012). Computer audit technologies in the conditions of development of modern information systems. *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*. Spetsvypusk, 136–141. [in Ukrainian]
15. Fabiianska, V. Iu., & Beldii, A. M. (2019). Computer Audit in Ukraine within the Framework of Requirements of European Law. *Oblik i finansi*, 3(85), 129–137. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3\(85\)-129-137](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3(85)-129-137) [in Ukrainian]

16. Akimova, T., Prymak, S., Kostyakova, A., Usatenko, O., & Lytvynenko, V. (2024). The Impact of Innovations in Enterprise Accounting and Control Systems on Optimizing the Analysis of Financial Reporting in the Transition to IFRS. *Economic Affairs*, 69(1), Spec, 371–379. <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1.2024.39>
17. European Commission. (2024). Analysis of good practices for implementing the Standard Audit File for Tax. Retrieved from: https://reform-support.ec.europa.eu/document/download/b98a358e-809c-4bd5-b6b8-f35960e9a994_en?filename=22BG10_SAF-T_Best%20Practices%20Analysis_EN.pdf&prefLang=ga